

Puheenjohtajan katsaus Eläinlääkäripäivillä 2004

Viime vuonna eläinlääkäripäivien päätteeksi kokoontunut ylimääräinen liittokokous hyväksyi liitollemme uudet, tämän päivän maailmaan mielestämme paremmin sopivat säännöt. Liiton ylintä päätösvaltaa käyttää jatkossa 32-jäseniseksi kasvatettu valtuuskunta. Parhailtaan on postiaänestyksellä valittavana uudet päättäjät tulevaksi kolmeksi vuodeksi. Sääntöuudistuksen myötä liittokokouksen ohella poistui myös aiempi tapa pystyttää erillinen vaalihuoneisto eläinlääkäripäivien ajaksi. Äänestäminen on toki täälläkin mahdollista, olemme varanneet 'postiaänestysmahdollisuuden' tuloaulan vastaanottopisteen yhteyteen.

Elämme yhteiskunnassamme melkoista murroksen ja myllerryksen kautta. Eläinlääkäreiden kohdalla tämä näkyy ainakin siten, että jokseenkin kaikilla niillä sektoreilla, missä työskentelemme, on menossa tai suunnitteilla suuria muutoksia: Keskushallinnossa on vireillä virastouudistus, aluehallinnon tehtävät kasvavat, koko valtiosektorilla palkkaus uudistus etenee, kuntapuolella rakennetaan seutuyhteistyötä, yksityissektori on noussut julkisen sektorin rinnalle tasavahvaksi palvelujen tarjoajaksi. Ensimmäiset yritykset ovat tulleet 'sukupolvenvaihdosikään', yritysverouudistus tuo epävarmuutta, yksityissektorilla toisten palveluksessa olevien työh ehdot ovat osin selkiintymättömiä... Listaa voisi venyttää paljon pidemmäksikin. Yhteinen tekijä eri sektoreilla on epävarmuus tulevasta, epätietoisuus omien etujen kohtalosta väistämättömän muutoksen pyörteissä. Epävarmuus siitä, miten suunnitellut organisaatiot ja rakenteet pystyvät vastaamaan yhteiskunnan ja asiakkaiden odotuksiin. Ymmärrettävästi tämä synnyttää muutosvastarintaa. Tavallaan tämä on paradoksaalista: emme ole tyytyväisiä nykytilaan, mutta pelkäämme myös muutosta. Toivon hartaasti, ettei tämä ole merkki uupumuksesta. Uupunut ihminenhan toimii juuri näin! Onneksi meidän ei tarvitse kantaa huolta siitä, että kukaan meistä jäisi muutoksissa ilman työtä. Näillä näkymin sitä on tarjolla liiallisuuteen saakka vuosiksi eteenpäin.

Tässä tilanteessa liitolta odotetaan paljon. Meidän tulee pystyä vastaamaan kaikkien jäsenryhmien hyvin erilaisiin odotuksiin. Meidän tulee pystyä erottamaan turhat pelot aiheettomista. Meiltä odotetaan taitoa tukea järkeviä uudistuksia, mutta toisaalta kykyä haistaa sudenkuopat. Uudella valtuuskunnalla on oma iso roolinsa näiden haasteiden edessä! Toivon valittaville menestystä. Liiton on jatkossa kyettävä toimimaan tehokkaasti koko jäsenkunnan hyväksi. Olemmekin suunnanneet katseemme vahvasti tulevaisuuteen. Olemme tiedostaneet, ettei nykyinen toimintamme ole kaikin puoli jäsenkuntaa tyydyttävä – muistaa toki täytyy, ettemme toimintamme volyymissä ja tehossa millään voi tavoittaa esimerkiksi sisartamme Lääkäriliittoa, heillä kun ihan vastaaviin haasteisiin pureutuu yli 80 hengen organisaatio, meillä kuuden. Valtuuskunnan toimeksiannosta olemme perustaneet niin sanotun tulevaisuustyöryhmän. Ensi kevääseen mennessä sen tehtävänä on muun muassa kartoittaa liiton nykyisen toiminnan vahvuudet ja heikkoudet sekä kuvata ristiriidat ja yhteistyömahdollisuudet eri ryhmien välillä. Työryhmän työ on vasta alussa, mutta jo nyt on mielestäni varsin selvää, että nimenomaan jäsenneuvontaa on kyettävä tehostamaan ja aktivoimaan. Esimerkiksi yksityissektorille on esitetty tarvittavan tämän sektorin asioihin erityisesti paneutunutta asiamiestä. Erilaiset juridiset yhtiön perustamiseen, työsopimuksiin, verotukseen ja muihin asioihin liittyvät kysymykset kaipaavat vastauksia. Tällä hetkellä sektorien neuvonta on hajautettu toiminnanjohtajan, eläinlääkäriin ja talouspäällikön kesken. Työ on lähinnä yksittäisiin kysymyksiin vastaamista, tulipalojen sammuttamista, kuten toiminnanjohtajamme on todennut. Aktiiviseen neuvonnallisten, täsmällisesti räätälöityjen ohjekirjeiden tai vastaavien tekemiseen eivät nykyiset voimavaramme juuri riitä.

Kuntasektorille on esitetty alueellisen luottamusmiesverkoston luomista. Valtaosa tämän sektorin ongelmista ja kyselyistä on virkaehtosopimusten soveltamiseen ja työsuhteen yleisiin ehtoihin liittyviä, siis sellaisia, joiden ratkomiseen olisivat alueelliset luottamusmiehet suhteellisen helposti koulutettavissa. Nämä alueelliset tukihenkilöt voisivat myös nykyistä helpommin jalkautua kentälle tukemaan viranhaltijaa paikallisissa neuvotteluissa työnantajan kanssa. Uskon, että moni nykyinen

epäkohdaksi koettu asia paikallistasolla olisi korjattavissa jo sillä, että osaisimme kuvata ymmärrettävästi työnantajillemme ne olosuhteet ja muun realismin, jossa työtämme teemme. Ulkopuolisen suulla kerrottuna asiat eivät niin helposti kuulosta valitukselta.

Paitsi omaan toimintaamme, joudumme vahvasti ottamaan kantaa myös muuttuvaan toimintaympäristöömme. Maa- ja metsätalousministeriö on avannut eläinlääkintähuoltolain ja asettanut uudistamishankkeen – siis työryhmän, jonka tehtävänä on ensi elokuun loppuun mennessä pohtia tulevaisuuden eläinlääkintähuoltojärjestelmää ja laatia luonnoksensa eläinlääkintähuoltolain uudistamista koskevaksi hallituksen esitykseksi. Hankkeen tavoitteet ovat Eläinlääkäriliitonkin kannalta varsin kannatettavat. Tavoitteina on siis turvata kuntien eläinlääkintäpalvelujen saatavuus ja laatu sekä yksityisten eläinlääkintäpalvelujen toimintaedellytykset, varmistaa eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta paikallisella tasolla EU-lainsäädännön vaatimusten mukaisesti sekä huolehtia palvelujen ja valvonnan tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta maan kaikissa osissa. Tavoitteet ovat sen luontoiset, ettei niiden yhtäkertainen toteuttaminen käytettävissä olevin resurssein ole helppoa ja yksinkertaista. Eri tahoilta esitetään varmasti hyvinkin erilaisia vaatimuksia ja reunaehtoja. Niin meidänkin taholtamme.

Maamme on suuri ja meitä eläinlääkäreitä vähän. Miten onnistumme takaamaan laadukkaan, sekä asiakkaita että eläinlääkäreitä ja myös heidän työnantajiaan tyydyttävän terveydenhuoltotyön toteutumisen ja samalla varmistamaan hyvinvoinnin valvonnan – jopa maatalouden tukivalvonnan toteutumisen? On ymmärrettävää, että hallinnon taholta tehtäviä sovitetaan saman organisaation harteille. Se on toki kustannustehokasta ja hallinnollisesti yksinkertaista. Jos vaihtoehtona pidetään kahden päällekkäisen järjestelmän ylläpitoa, loppuvat rahojen lisäksi luultavasti myös eläinlääkärit kesken.

Hoito- ja valvontatyö on pyrittävä eriyttämään. Potilaan/eläinyksikön hoidosta vastaavan eläinlääkärin ja asiakkaan välille on pystyttävä terveydenhuoltotyössä luomaan luottamuksellinen suhde. Tämä suhde ei kestä eläinlääkärin merkittävää valvojan roolia. Eläinsuojelulain toteutumisen valvonta ei vielä ole ylipääsemätön este, jos virheen havaitsemisesta seuraa korjauskehoitus. Mutta jos isännän tahatonkin virhe saattaa aiheuttaa hänelle isot taloudelliset menetykset, ei eläinlääkäri saavuta tilalla tarvitsemaansa luottamusta – eikä itse asiassa koko pitäjässä. Olemmekin viime aikoina varsin selkeästi tuoneet julki kantamme eläinlääkäreille kaavailtuihin EU-tukitarkastuksiin: kyseiset tarkastukset sopivat erittäin hyvin eläinlääkärin tehtäväksi, mutta hoitotyötä tekevä eläinlääkäri ei niitä voi tehdä. Ei edes tilapäisesti jonkin ylimenokauden aikana.

Kerroin aiemmin liitossa tiedostetun, ettei toimintamme kaikin osin tyydytä jäseniämme. Jäsenkehityksessämme tämä ei onneksi ole näkynyt. Se on pysynyt varsin suotuisana. Jäsenmäärämme on vuodessa kasvanut 85 henkilöllä. Liitoomme on vuoden aikana liittynyt 63 uutta varsinaista ja 37 opiskelijajäsentä. Liitosta eronneita tai erotettuja on 9. Vuoden aikana ovat kuolleet seuraavat liittomme jäsenet: Karl Blomqvist, Kurt-Erik Juslin, Seppo Koskela, Viljo Simanainen, Vuokko Troberg ja Tapani Vähä-Vahe. Lisäksi tietoomme on kuluneena vuonna tullut Rolf Vennströmin jo vuonna 2001 tapahtunut kuolema. Pyydän teitä nousemaan ja kunnioittamaan hetken hiljaisuudella poisnukkuneita.

On ilo havaita, että vuodesta toiseen Eläinlääkäripäivät vetävät jokseenkin vakiintuneen määrän kollegoita uudistamaan tietojaan ja samalla virkistäytymään ystävien seurassa. Näin siitä huolimatta, että muu koulutustarjonta on viime vuosina varmasti moninkertaistunut. Ja onneksi vuosi toisensa jälkeen löytyy myös koulutusvaliokuntaan kollegoita suunnittelemaan mielenkiintoisia ja ajankohtaisia näille päiville sopivia aiheita ja luentoja. Tahdon kiittää kaikkia, jotka toiminnallaan ovat edesauttaneet näiden päivien toteutumista.

Lisätietoja: Puheenjohtaja Ari-Matti Pyyhtiä, puh. 0400 853 735.
www.sell.fi